

STAVANGER KOMMUNE

Oppvekst og levekår

Levekår

Postadr.: Postboks 8001, 4068 Stavanger

Besøksadr.: Ny Olavskleiv 6

Telefon: 04005. Faks: -

E-post: postmottak.oppvekst@stavanger.kommune.no

www.stavanger.kommune.no

Org.nr. NO 964 965 226

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

DERES REFERANSE
201203841-/HRI

VÅR REFERANSE
ROV-12/11447-8

JOURNALNR.
73074/12

DATO
07.12.2012

HØRINGSUTTALELSE - BRUK AV VARSLINGS- OG LOKALISERINGSTEKNOLOGI I HELSE- OG OMSORGSTJENESTEN

Stavanger kommune viser til høring vedrørende forslag om endring av pasient- og brukerrettighetsloven for å legge til rette for bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i helse- og omsorgstjenesten, oversendt ved brev fra Helse- og omsorgsdepartementet av 03.10.2012.

Forslag til høringsuttalelse ble behandlet i kommunalstyret for levekår i møte 04.12.2012, og i Stavanger formannskap i møte 06.12.2012. Følgende vedtak ble fattet:

1. Formannskapet vil presisere at brukernes sikkerhet og integritet må ivaretas.
2. For øvrig gir formannskapet sin tilslutning til det fremlagte forslag til høringsuttalelse.

Stavanger kommunes høringsuttalelse er som følger:

Dagens lovverk er mangelfullt når det gjelder spørsmålet om bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i helse- og omsorgssektoren overfor personer som mangler samtykkekompetanse. Mangelfull lovregulering kan på den ene siden medføre fare for at man bruker denne type teknologi ulovlig og på en måte som ikke er forsvarlig. På den andre siden kan det føre til at man ikke tar i bruk teknologi som kunne bidratt til mer selvstendighet og trygghet for pasienter og brukere. Stavanger kommune støtter derfor at bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi lovreguleres på en tydelig måte.

Utviklingen innenfor velferdsteknologi tilsier at man ser på muligheter for å bruke denne teknologien i helse- og omsorgstjenestene. Samtidig reiser spørsmålet om bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi viktige etiske problemstillinger. Hensynet til pasientens/brukerens sikkerhet ved bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi må veies opp mot det inngrepet teknologien representerer for pasient/bruker som motsetter seg eller ikke har forutsetning for å forstå at teknologien brukes. Stavanger kommune er av den oppfatning at bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi kan være et viktig bidrag til å sikre større grad av selvstendighet og trygghet for pasienter og brukere som mangler samtykkekompetanse. Forutsetningen er at teknologien brukes på en klok måte. Stavanger kommune understreker at teknologien ikke må

erstatte menneskelig kontakt og kompetanse, men være et supplement til helse- og omsorgstjenestene for øvrig. Videre må hensynet til den enkelte pasient være avgjørende for om varslings- og lokaliseringsteknologi skal tas i bruk eller ikke – det må være pasientens/brukerens behov og ønsker som til syvende og sist er utslagsgivende. Dette innebærer at det må foretas en grundig individuell vurdering i hvert enkelt tilfelle, hvor nytteverdien ved teknologien måles opp mot hvor inngripende det oppleves for pasienten/brukeren.

Stavanger kommune vil understreke viktigheten av at bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi ikke må gi en falsk trygghet. Det kan forekomme teknisk svikt i utstyret. Selve bruken av utstyret kan svikte. Den praktiske rekkevidden er også begrenset - GPS kan sikre at man finner pasienten/brukeren igjen dersom vedkommende har gått seg bort, men sikrer ikke nødvendigvis at ikke pasienten/brukeren forviller seg ut i en sterkt trafikkert vei. Teknologien må tilpasses den enkelte pasient/brukers behov. Samtidig må teknologien kombineres med andre tiltak for å ivareta pasientens/brukerens sikkerhet og selvstendighet. For pasient/bruker som liker å gå tur alene kan dette f.eks. innebære at man, i tillegg til GPS, avklarer med pasienten eller brukeren hvor turen skal gå og hvor lenge den skal vare, samt avtaler hva man skal gjøre dersom pasienten/bruker ikke har kommet tilbake til avtalt tid (f.eks. ringe pasienter).

Høringsforslaget definerer ikke hva slags type varslings- og lokaliseringsteknologi som skal kunne brukes. Stavanger kommune er enig i denne måten å regulere området på, siden den raske teknologiske utviklingen fort ville ført til at konkrete anvisninger på typer utstyr ble utdatert. Denne friheten representerer likevel en fare for at det tas i bruk utstyr som ikke tilfredsstiller krav til sikkerhet og kvalitet. Stavanger kommune foreslår derfor at departementet stiller krav om offentlig godkjenning/sertifisering og regelmessig kontroll av utstyret som skal kunne brukes. Stavanger kommune vil understreke viktigheten av at slike godkjennings- og kontrollordninger er på plass når foreslåtte endringer i pasient- og brukerrettighetsloven eventuelt trer i kraft.

Når det gjelder forslag til bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi i forhold til pasienter/brukere som mangler samtykkekompetanse, men ikke motsetter seg bruk av teknologien, vurderer Stavanger kommune at departementets forslag til vilkår i ny § 4-6a ivaretar aktuelle hensyn på en god måte.

Når det gjelder pasienter som mangler samtykkekompetanse og som motsetter seg bruk av lokaliseringsteknologi, må det i henhold til høringsforslaget i tilfelle fattes vedtak om tvang. Det kan spørres om dette har noen hensikt – en kan se for seg at pasienten som blir påsatt GPS med tvang, ganske enkelt vil fjerne denne igjen når vedkommende kommer utenfor øyesyn. Stavanger kommune mener likevel en løsning med tvang kan være aktuelt i enkeltstående tilfeller. Det kan f.eks. være aktuelt hvor pasienten på grunn av sin helsetilstand ikke aktivt motsetter seg teknologien, men hvor man med kjennskap til pasienten fra tidligere likevel må legge til grunn såkalt antatt motstand. Stavanger kommune er enig i at de vanlige vilkårene for tvang i pasient- og brukerrettighetsloven kap. 4A må være oppfylt for at det skal kunne fattes vedtak om lokaliseringsteknologi med tvang.

Stavanger kommune støtter forslaget til endringer i pasient- og brukerrettighetsloven. Som det vil fremgå av ovennevnte, vil imidlertid praktiseringen av regelverket reise praktiske og prinsipielle spørsmål. Stavanger kommune anbefaler derfor at det utarbeides utfyllende veiledere

fra sentrale myndigheter på området, for å ivareta hensynet til pasientenes og brukernes sikkerhet og integritet.

Med hilsen

Per Haarr
direktør

Marit Bore
levekårsjef

Ragnhild Øvrebø
saksbehandler